

برنامه تحقیقاتی مطالعات شیعه

8:27 PM Saturday, July 01, 2023

برنامه تحقیقاتی مطالعات شیعه؛ مؤسسه مطالعات پیشرفته دانشگاه پرینستون مجموعه کتاب «اسلام شیعی: متون و مطالعات»^۱

۱۸۱

چکیده

مطالعات شیعه‌شناسی در مؤسسه مطالعات پیشرفته دانشگاه پرینستون در گروه مطالعات تاریخی در حال انجام است. هدف بلندمدت این پژوهه، پژوهش جمعی و آموزش‌های ساختارمندی است که بر اسلام شیعی متمرکز می‌باشد. این مطالعات هرسه بخش شیعه (زیدی، اسماعیلی و دوازده‌امامی) را دربر می‌گیرد. این برنامه فعالیت‌های متعددی همچون انتشار مجموعه کتاب و مجله مروری بر مطالعات شیعی و برخی پژوهه‌ها درباره تصحیح و تجمیع نسخ خطی زیدی را دربردارد که مجموعه کتاب «اسلام شیعی: متون و مطالعات» از جمله آثار این مؤسسه است که توسط انتشارات بریل منتشر می‌شود. این مجموعه، درپی ایجاد متون و مطالعات علمی برای پژوهشگران متخصص در همه زمینه‌های شیعه‌شناسی اعم از شیعه دوازده‌امامی، اسماعیلی، زیدی و دیگر گرایش‌های تفکر شیعی در طول تاریخ است. «درستایش گروهی اندک: مطالعاتی در اندیشه و تاریخ شیعی» نوشته اتان کلبرگ و «عقل، باطنی و حجیت در اسلام شیعی» نوشته رودریگوادم و ادموند هایز از آثار منتشر شده در این مجموعه است.

کلیدواژه‌ها: مطالعات شیعی، دانشگاه پرینستون، مجموعه کتاب اسلام شیعی: متون و مطالعات.

۱. برگرفته از مجموعه «ظرفیت پژوهی مطالعات شیعه در آکادمیای بین الملل»، مؤسسه البيان للتواصل و التأصیل

مؤسسه مطالعات پیشرفت دانشگاه پرینستون، مؤسسه‌ای آموزشی - پژوهشی است که برنامه‌ای را با عنوان برنامه تحقیقاتی مطالعات شیعه^۱ در حوزه تشیع در دستورکار دارد.^۳ این مؤسسه در برنامه مطالعاتی خود در حوزه تشیع، صرفاً به مباحث مطالعاتی و تحقیقاتی پرداخته است؛ اگرچه دارای رویکرد آموزشی نیزبوده که جنبه‌های آن را می‌توان در برگزاری کنفرانس‌های شیعی مشاهده کرد که در ادامه گزارشی از آنها ارائه خواهد شد.

مؤسسه مطالعات پیشرفت از چهار گروه علمی^۴ تشکیل شده است که عبارتند از:

- گروه مطالعات تاریخی؛^۴
- گروه ریاضیات؛^۵
- گروه علوم طبیعی؛^۶
- گروه علوم اجتماعی.^۷

مطالعات مربوط به شیعه‌شناسی در گروه مطالعات تاریخی در حال انجام است.

اهداف برنامه مطالعاتی شیعه

هدف بلندمدت این پژوهه که به وسیله شرکت کارنگی^۸ تأمین مالی شده است، پژوهش جمعی و آموزش‌های ساختارمندی است که براسلام شیعی تمکزدارد و با همکاری مؤسسه‌ای دیگر در آمریکا صورت می‌گیرد. پیرامون ضرورت ورود مؤسسه به حوزه مطالعات شیعه به صورت آکادمیک می‌خوانیم:

برخلاف دیگر زمینه‌ها و مباحث مطالعات اسلامی، مطالعات شیعی دیرتر شروع شده و

1. Shii Studies Research Program

۲. آدرس وب‌سایت این برنامه:
<https://www.ias.edu/ssrp>
دیگر راه‌های ارتباطی با این مؤسسه:

Address: Institute for Advanced Study, 1 Einstein Drive Princeton, N.J. 08540 U.S.A.

Phone: (609) 7348000- Fax: (609) 9248399- Email: contactus@ias.edu

3. School

4. School of Historical Studies

5. School of Mathematics

6. School of Natural Sciences

7. School of Social Science

8. Carnegie Corporation

رشد کنتری داشته است؛ مطالعاتی که هرسه بخش شیعه (زیدی، اسماعیلی و دوازده امامی) را دربر می‌گیرد. یکی از دلایل کنبدبودن مطالعات شیعی این بود که پیشگامان مطالعات اسلامی در اروپا هنگام مراجعه به مطالعات شیعی، با منابع محدودی روبه‌رو می‌شدند. بیشتر کارهایی که آنها بدان دسترسی داشتند از مکان‌هایی چون استانبول و قاهره (مراکز مهم فکری اهل سنت) آمده بود؛ جایی که متون شیعی وجود نداشت و متون و سنت‌های فکری شیعه دوازده امامی و اسماعیلی که در کتابخانه‌های ایران و فارس برای مدت بسیار زیادی دور از دسترس پژوهشگران بود. همچنین شرایط درکتابخانه‌های یمن نیز که منابع شیعه زیدی را دربر داشت به همین صورت بود. از این‌رو، پژوهشگران غربی مطالعات خود را درباره شیعه بر منابع سنی‌ای که بدان دسترسی داشتند، قرار دادند. شناخت چنین کمبودهایی در منابع، افزایش شمار پژوهشگران در حوزه شیعی همچنین و عدم وجود حمایت‌های ساختارمند برای مطالعات شیعی درون فضای آکادمیک شمال آمریکا و اروپا که در قالب کرسی یا یک رشته دانشگاهی باشد یا یک مؤسسه تحقیقاتی که به صورت خاص به مطالعات شیعه پردازد، از جمله عللی بود که ما را به اجرای چنین برنامه‌ای رهنمون ساخت.

میزان بودجه و حمایت‌های مالی از مؤسسه

برای رسیدن به اهداف تعریف شده، گروه مطالعات تاریخی بودجه ۵۰۰ هزار دلاری را برای مدت زمان سه ساله (۲۰۱۶-۲۰۱۹) از شرکت کارنگی نیویورک دریافت کرد تا مطالعات شیعی را ارتقا داده و درباره آن به تحقیق و مطالعه پردازد. این بودجه جهت تحقیق و انجام امور پژوهشی در گروه مطالعات تاریخی بوده و برگزاری کنفرانس سالانه و نیز کارگاه‌هایی به منظور هدایت پژوهشگران در این موضوع و رشته را شامل می‌شود.

فعالیت‌ها و خروجی‌های برنامه تحقیقاتی مطالعات شیعه

این برنامه فعالیت‌های متعددی همچون انتشار مجموعه کتاب و مجله مروی بر مطالعات شیعی و برخی پژوهه‌ها درباره تصحیح و تجمیع نسخ خطی زیدی را شامل می‌شود. در ادامه به مهم‌ترین فعالیت و خروجی این برنامه، یعنی مجموعه کتاب «اسلام شیعی: متون و مطالعات» خواهیم پرداخت و افزون بر معوفی آثار منتشر شده از این مجموعه، هیئت تحریریه آن هم معرفی خواهند شد.

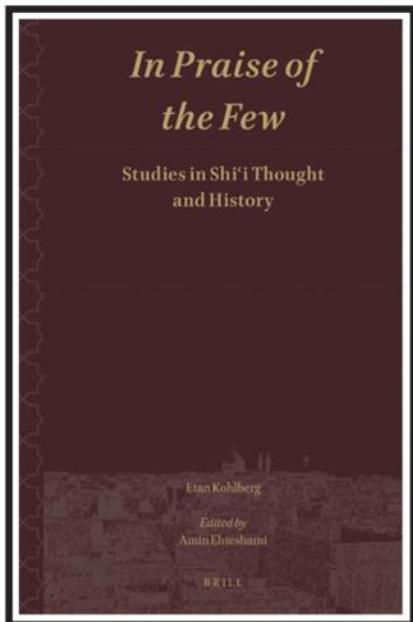

۱. مجموعه کتاب اسلام شیعی: متون و مطالعات^۱

مجموعه کتاب اسلام شیعی: متون و مطالعات که توسط بریل (لیدن) منتشر شده است، اجتماعی علمی برای پژوهشگران متخصص در تمامی زمینه‌های شیعه‌شناسی اعم از شیعه دوازده امامی، اسماعیلی، زیدی و دیگر گرایش‌های تفکر شیعی در طول تاریخ را فراهم کرده است. با نگاهی گسترده به سنت‌های متنوع شیعی در اندیشه، عمل و زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی آنها، مشخص می‌شود که هدف این مجموعه کتاب کمکی متمایز به پژوهش‌های کنونی درباره تشیع و ادغام آن در عرصه وسیع‌تر مطالعات اسلامی است.

لازم به ذکر است که این مجموعه کتاب از ارائه مطالعات اصیل درباره حقوق، حدیث، تفسیر قرآن، فلسفه، کلام، مناسک و آیین، ادبیات کلاسیک و معاصر و دیگر جنبه‌های تاریخ تشیع از جمله سنت عرفانی آن، نسخه‌های انتقادی کلاسیک و متون پیشامدرن و نیز مجلدات جمعی در مضامین شیعی استقبال می‌کند. لذا استفاده از ظرفیت این مجموعه کتاب و ارائه دیدگاه‌های اصیل شیعی به این مجموعه در قالب پژوهش‌های روشنمند و دقیق، فرصت بسیار شایسته‌ای خواهد بود.

آثار منتشر شده از این سری کتاب:

شماره اول: درستایش گروهی اندک:

مطالعاتی در اندیشه و تاریخ شیعی^۲

نویسنده: اتان کلبرگ

ویراستار: امین احتشامی

ناشر: بریل

تاریخ نشر: ۲۰۲۰

1. Shii Islam: Texts and Studies (SITS)

2. In Praise of the Few. Studies in Shi'i Thought and History

مطالعاتی در اندیشه و تاریخ شیعی، گزیده‌ای از تحقیقات «اتان کولبرگ» درباره اسلام شیعی در یک دوره پنجاه ساله است. این اثر شامل مقالات منتشرشده قبلی، فصل‌های پایان‌نامه اصلاح‌شده و کتاب‌شناسی کامل کار نویسنده است. این مجموعه به دو بخش تقسیم می‌شود؛ بخش اول، با فصل‌هایی از رساله دکترای آکسفورد (۱۹۷۱) کولبرگ و مقالات مرتبط با آن که به بررسی دیدگاه‌های اهل سنت و شیعیان درباره صحابه پیامبر و بحث‌هایی درباره میزان اختیارات آنها به عنوان منابع معرفت دینی آغاز می‌شود. بخش دوم، تحولات اعتقادی و تاریخی مربوط به ابعاد مختلف سنت فکری شیعیان امامیه مانند کلام، حدیث، فقه و تفسیر را بررسی می‌کند.^۱

بخش اول: دیدگاه شیعیان درباره صحابه پیامبر،^۲ فصول اول تا هشتم:

(۱) دیدگاه اهل سنت درباره صحابه؛^۳ ص ۳۴-۷

(۲) دیدگاه معتزلیان درباره صحابه؛^۴ ص ۵۰-۳۵

(۳) برخی از دیدگاه شیعیان امامیه درباره صحابه؛^۵ ص ۸۴-۵۱

(۴) دیدگاه شیعیان امامیه درباره شرکت‌کنندگان در جنگ‌های جمل و صفين؛^۶ ص ۸۵-۱۰۹

(۵) صحابه پذیرفته شده؛^۷ ص ۱۱۰-۱۳۲

(۶) صحابه به مثابه مرجع؛^۸ ص ۱۳۳-۱۴۹

(۷) برخی از دیدگاه‌های زیدیه درباره صحابه؛^۹ ص ۱۵۰-۱۵۹

(۸) اصطلاح «رافضه» در استعمال شیعیان امامیه؛^{۱۰} ص ۱۶۰-۱۶۵

1. <https://brill.com/view/title/55554>

2. Shi'i Perspectives on the Prophet's Companions

3. Sunni Views on the Companions

4. Mu'tazili Views on the Companions

5. Some Imāmī Shi'i Views on the Companions

6. Imāmī Shi'i Views on the Participants in the Battles of the Camel and Ḫiffin

7. The Accepted Companions

8. The Companions as Authorities

9. Some Zaydī Views on the Companions

10. The Term "Rāfiqa" in Imāmī Shi'i Usage

بخش دوم: تحولات اعتقادی تشیع امامیه؛ فصول نهم تا بیست و پنجم:

۱) سیر تکاملی شیعه؛^۵ ص ۱۶۹-۱۸۶؛

۲) امام و جامعه در دوران پیش از غیبت؛^۶ ص ۱۸۷-۲۱۲؛

۳) از امامیه تا اثنا عشریه؛^۷ ص ۲۱۳-۲۲۸؛

۴) تصدیقات اولیه اصطلاح اثنا عشریه؛^۸ ص ۲۲۹-۲۴۱؛

۵) اصطلاح محدث در تشیع اثنا عشری؛^۹ ص ۲۴۲-۲۴۹؛

۶) درستایش گروه اندک؛^{۱۰} ص ۲۵۰-۲۶۵؛

۷) تقویه در کلام و مذهب شیعه؛^{۱۱} ص ۲۶۶-۲۹۹؛

۸) علی بن موسی بن طاووس و جدل او علیه اهل سنت؛^{۱۲} ص ۳۰۰-۳۲۶؛

۹) برخی از دیدگاه‌های شیعیان از جهان قبل از طوفان نوح؛^{۱۳} ص ۳۲۷-۳۴۸؛

۱۰) متون معتبر در تشیع امامیه اولیه؛^{۱۴} ص ۳۴۹-۳۶۴؛

۱۱) رؤیت و ائمه؛^{۱۵} ص ۳۶۵-۳۹۳؛

۱۲) اسناد غیر معمول شیعی؛^{۱۶} ص ۳۹۴-۴۰۲؛

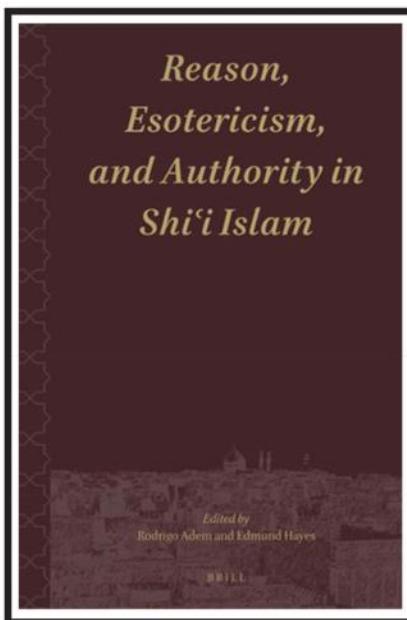
۱۳) الاصول الاربععه؛^{۱۷} ص ۴۰۳-۴۳۸؛

۱۴) حدیث ابو بصیر: آیات قرآن در فضیلت شیعه؛^{۱۸} ص ۴۳۹-۴۵۷؛

-
1. Doctrinal Developments of Imāmī Shi'ism
  2. The Evolution of the Shi'a
  3. Imam and Community in the Pre-Ghayba Period
  4. From Imāmiyya to Ithnā-'Ashariyya
  5. Early Attestations of the Term "Ithnā 'Ashariyya"
  6. Term "Muḥaddath" in Twelver Shi'ism
  7. In Praise of the Few
  8. Taqiyya in Shi'i Theology and Religion
  9. 'Alī b. Mūsā ibn Ḥāwī and His Polemic against Sunnism
  10. Some Shi'i Views of the Antediluvian World
  11. Authoritative Scriptures in Early Imāmī Shi'ism
  12. Vision and the Imams
  13. An Unusual Shi'i Isnād
  14. al-Uṣūl al-arba'umi'a
  15. The Abū Baṣir Tradition: Qur'anic Verses on the Merits of the Shi'a

- ۱۵) توسعه (تطور) اصل جهاد در شیعه امامیه؛^۱ ص ۴۷۹-۴۵۸
- ۱۶) جایگاه ولد زنا (زنزاواده) در تشیع امامیه؛^۲ ص ۵۲۱-۴۸۰
- ۱۷) وجوهی از اندیشه اخباری در قرن هفدهم و هجدهم؛^۳ ص ۵۲۲-۵۴۶.

شماره دوم: عقل باطنی و حجیت

در اسلام شیعی

ویراستاران: رودریگو ادم و ادموند

هایز

ناشر: بریل

تاریخ نشر: ۲۰۲۱

این جلد در صدد انتقادی به مرجعیت تفسیری- اعتقادی و سیاسی در اسلام شیعی است. دو گانگی‌های ابتدایی «عقل» و «باطن‌گرایی» در مطالعات اسلامی، غالباً تفکر شیعی را به حاشیه برده یا در کمترین محتل کرده است. هدف مطالعاتی که در اینجا ارائه می‌شود، تقویت چارچوب‌های

دقیق‌تر برای تفسیر شیوه‌های گوناگون عقلانیت و باطنی‌گرایی در تشیع اثناعشری و اسماعیلیه و ارزش‌های اجتماعی- معرفتی آنها در گفتمان مسلمانان است.^۴ این اثرازیک مقدمه و هفت فصل تشکیل شده است:

مقدمه: کاربرد و سوءاستفاده از عقل و باطنی در معارف اسلامی،^۵ رودریگوادم و ادموند هایز؛ ص ۱-۲۳.

1. The Development of the Imāmī Shi'ī Doctrine of Jihād

2. The Position of the Walad Zinā in Imāmī Shi'ism

3. Aspects of Akhbārī Thought in the Seventeenth and Eighteenth Centuries

4. <https://brill.com/view/title/60253>

5. On the Use and Abuse of Reason and Esotericism in Islamic Studies

- ۱) اسماعیلیه اولیه و دروازه‌های مرجعیت دینی: تبارشناسی راز الهی تشیع باطنی اولیه،^۱
رودریگوادم؛^۲ ص ۷۲-۲۴؛
- ۲) امامی که ممکن است بوده باشد: جعفر(اکذاب) بین رئالیسم سیاسی و ایدئالیسم باطنی،^۳
ادموند هایز؛ ص ۱۰۶-۷۳؛
- ۳) شرح نماز: حدیث و باطنی (گرایی) در کتاب علل الشرایع شیخ صدوق،^۴ جورج وارنز؛
ص ۱۳۶-۱۰۷؛
- ۴) آموزه تأویل در متون اسماعیلیه فاطمی،^۵ پل واکر؛ ص ۱۳۷-۱۵۰؛
- ۵) اصول تفسیر نمادین فاطمی (تأویل): تحلیلی بر اساس مجالس مؤیدیه المؤید الشیرازی،^۶
طاهره قطب الدین؛ ص ۱۵۱-۱۸۹؛
- ۶) اسلام شیعی باطنی در مکتب متأخر حله: ولایت و آخرالزمان در الحسن بن سلیمان
الحلی (متوفی پس از ۱۳۹۹) و رجب البورسی (د. حدود ۱۴۱۱)،^۷ سجاد رضوی؛ ص ۱۹۰-
۲۴۱؛
- ۷) عرفان صوفیانه و تشیع اصولی: مرجعیت عملی در تصوف شیعی نوین ایران،^۸ الساندرو
کانسیان؛ ص ۲۴۲-۲۵۸.

هیئت تحریریه کتاب اسلام شیعی: متون و مطالعات^۹
گروه علمی این کتاب عبارتند از:

1. Early Ismailism and the Gates of Religious Authority: Genealogizing the Theophanic Secret of Early Esoteric Shi'ism
2. Rodrigo Adam
3. The Imam Who Might Have Been: Ja'far "the Liar" between Political Realism and Esoterist Idealism
4. Explaining Prayer: Hadith and Esotericism in al-Shaykh al-Ṣadūq's 'Ilal al-Sharā'i'
5. The Doctrine of Tawīl in Fatimid Ismaili Texts
6. Principles of Fatimid Symbolic Interpretation (Tawīl): An Analysis Based on the Majālis Mu'ayyadiyya of al-Mu'ayyad al-Shīrāzī (d. 470/1078)
7. Esoteric Shi'i Islam in the Later School of al-Hilla: Walāya and Apocalypticism in al-Ḥasan b. Sulaymān al-Hillī (d. after 1399) and Rajab al-Bursī (d. c. 1411)
8. Sufi Mysticism and Uṣūlī Shi'ism: Practical Authority in Modern Iranian Shi'i Sufism
9. Shīi Islam: Texts and Studies (SITS)-Editorial Board

• رولا ابی صعب از دانشگاه مک‌گیل^۱

رولا جردی ابی صعب^۲، دانشیار تاریخ اسلام در مؤسسه مطالعات اسلامی دانشگاه مک‌گیل بوده و از سال ۲۰۰۴ کار خود را در آنجا آغاز کرده است. او در بیشتر زمینه‌های تاریخ اسلامی - شیعی تدریس می‌کند و به موضوع دگرگونی اندیشه فقهی، مرجعیت فقهی علماء و روابط قدرت در جامعه شیعی در ایران قرن شانزدهم و هفدهم بسیار علاقه دارد.

تحقیقات قبلی او بیشتر بر موضوع مذهب و قدرت در ایران صفوی متمرکز بود و رابطهٔ شریعت با تصوف و دگرگایی را بررسی می‌کرد. این پژوهش‌ها در کتاب «تبديل ایران: دین و قدرت در ایران صفوی»^۳ (۲۰۰۴) و چندین مقاله ارائه شده است. تحقیقات فعلی او بر مذهب عمومی و سنتیه‌جوبی در جامعه شیعی مدرن متمرکز شده که براساس علاوه او به مارکسیسم، اسلام‌گرایی و متفکران شیعه پساستعماری شکل گرفته است. این رویکرد در کتاب او با همکاری ملک ابی صعب و بانام «شیعیان لبنان: مدرنیسم، کمونیسم و اسلام‌گرایان حزب الله»^۴ و در مقالاتی مانند «تشکیل مدولار و اصیل: تاریخ اولیه اسلامی حسین مروه»^۵ (۲۰۰۸) و «شیعیان لبنان و مرجعیت: بحث در اوآخر قرن بیستم»^۶ (۲۰۰۹) منعکس شده است. رولا علاوه بر تحقیقات

1. Rula Abisaab, McGill University

2. آدرس محل کار؛ آدرس محل کار آورده شود.

3. *converting Persia: Religion and Power in Safavid Iran* (2004)

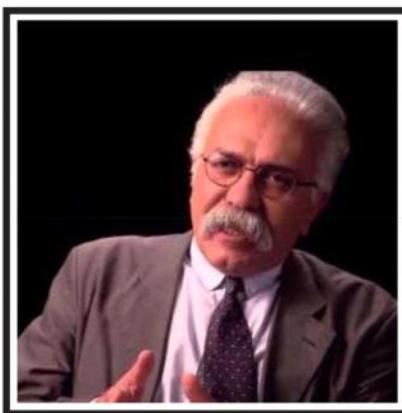
4. *The Shi'ites of Lebanon: Modernism, Communism and Hizbullah's Islamists*

5. Deconstructing the Modular and the Authentic: Husayn Muroeh's Early Islamic History

6. Lebanese Shi'ites and the Marja'iyya: Polemic in the late 20th Century," (2009)

آکادمیک و تأثیفاتش در زمینه تاریخ شیعه اسلامی، شاعری است که اشعار او در مجلات و روزنامه‌های عراق، لبنان و آمریکا منتشر می‌شود. اولین مجموعه شعر او با عنوان «خلاف القلب» (اکتبر ۲۰۱۴) در حال حاضر به انگلیسی و فرانسوی ترجمه شده است. رمان وی «الکثافة: قصّة حرب لبنانية» (هواي غليظ: داستاني از جنگ داخلی لبنان) (دارالنسون: لبنان و سوئد، ۲۰۰۷) سه داستان از جنگ داخلی لبنان را که با آوارگی، مرگ و بیهودگی همراه شده است را به هم پیوند می‌زنند. دومین مجموعه شعر او تحت عنوان «مثلی أو كالمدن الخمسة» (مثلی من یا مانند پنج شهر) است.

• محمدعلی امیرمعزی از دانشکده عملی مطالعات پیشرفتہ پاریس^۱

محمدعلی امیرمعزی^۲، اسلام پژوه و قرآن پژوه ایرانی و استاد اندیشه کلاسیک اسلامی دانشکده عملی مطالعات پیشرفتہ^۳ دانشگاه سوربن (پاریس) و محقق ارشد مؤسسه مطالعات اسماعیلی (لندن) است. تخصص او الهیات تشیع بوده و در زمینه تفسیر تاریخ‌های قرآنی و الهیات شیعه تدریس می‌کند.

علاوه بر آثاری در حوزه شیعیان نخستین و تفسیر تاریخ‌های قرآنی، او سروبراستار و مدیر ارث رجوعی فرهنگ قرآن (Le dictionnaire du Coran) است که توسط انتشارات روپر لافون در ۲۰۰۷ میلادی منتشر شد. امیرمعزی همچنین پدیدآورنده، مدیر و یکی از سی نویسنده مجموعه چهار جلدی قرآن مورخان (Le Coran des historiens) (چاپ شده در نوامبر ۲۰۱۹ / آبان ۱۳۹۸) است.

1. Mohammad Ali Amir-Moezzi, École Pratique des Hautes Études, Paris

2. <https://www.ephe.psl.eu/ecoile/nos-enseignants-chercheurs/mohammad-ali-amir-moezzi>

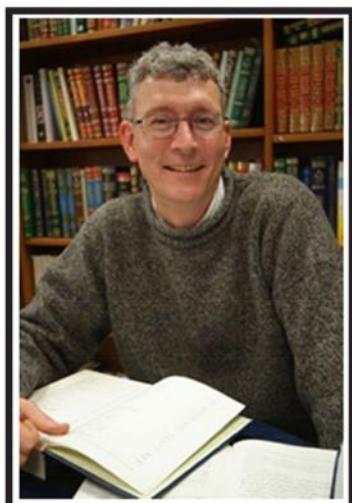
3. Ecole Pratique des Hautes Etudes

• حسن انصاری از مؤسسه مطالعات پیشرفتہ پرینستون^۱

حسن انصاری، پژوهشگر مدرس و استاد میهمان مدرسه مطالعات تاریخی مؤسسه مطالعات پیشرفتہ پرینستون است. او همچنین عضو شورای عالی علمی مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی، عضو شورای مشاوران دانشنامه ایرانیکا (دانشگاه کلمبیا-آمریکا)، عضو وابسته مرکز ملی پژوهش‌های علمی فرانسه (بخش مطالعات ادیان کتاب) و عضو انجمن بین‌المللی تاریخ علوم و فلسفه عربی و اسلامی (پاریس) می‌باشد و از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷ به عنوان استاد مهман بارتبار استاد تمام در دانشگاه پرینستون، بخش خاور نزدیک تدریس کرد.

• رابرт گلیو از دانشگاه اگزتر^۲

رابرت گلیو استاد مطالعات عربی و محقق اصلی پژوهه فقه، مرجعیت و آموزش در اسلام شیعی امامی است. او یکی از اعضای مرکز مطالعات اسلام (CSI) است و از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۸ نیز مدیر این مرکز بوده است. زمینه‌های تحقیقاتی او شامل نظریه حقوقی اسلامی، بهویژه هرمنوتیک حقوقی، تاریخ اندیشه و نهادهای حقوقی شیعه است. در شماره قبل فصل نامه افرون بر معرفی وی، مصاحبه‌ای با ایشان ارائه گردید.

1. Hassan Ansari, Institute for Advanced Study, Princeton

2. Robert Gleave, University of Exeter

• طاهره قطب الدین از دانشگاه شیکاگو^۱

طاهره قطب الدین از سال ۲۰۰۲ میلادی استاد ادبیات عرب و مطالعات اسلامی در گروه زبان‌ها و تمدن‌های خاور نزدیک در دانشگاه شیکاگو است. همچنین عضو مرکز مطالعات خاورمیانه، دانشیار دانشکده الهیات، و رئیس مطالعات بین‌رشته‌ای اصلی در مقطع کارشناسی در علوم انسانی (۲۰۰۹-۲۰۱۹) نیز بوده است. طاهره، دکترا (۱۹۹۹) و کارشناسی ارشد (۱۹۹۴) خود را از دانشگاه هاروارد و

کارشناسی ارشد تمهیدی (۱۹۹۵) و کارشناسی (۱۹۸۸) را از دانشگاه عین‌الشمس قاهره اخذ کرده است. وی دوره دبیرستان (۱۹۸۴) را در کالج سوفیای بمبنی گذرانده است.

آخرین تک‌نگاری وی «خطابه عربی: هنر و کارکرد» (بریل، ۲۰۱۹) است که در آن تئوری جامعی از این ژانر بر جسته در دوره شفاهی آن، قرن هفتم تا هشتم پس از میلاد ارائه کرده و تأثیر مستمر آن بر خطابه مسلمانان معاصر را مورد بحث قرار داده است. پژوهش‌های کنونی وی شامل ویرایش و ترجمه مجموعه خطبه‌های امام علی(ع) از شریف رضی با عنوان نهج‌البلاغه و تک‌نگاری درباره سیره دینی - سیاسی و موضع‌های اخلاقی امام علی(ع) براساس خطبه‌ها و رسائل ایشان می‌باشد (این پژوهه به وسیله Guggenheim Fellowship ۲۰۲۰-۲۱ تأمین مالی می‌شود).

وی همچنین به عنوان سردبیر مشاور مجموعه‌های «کتابخانه ادبیات عرب» انتشارات نیویورک و مجموعه «اسلام شیعی: متون و مطالعات» فعالیت می‌کند.

1. Tahera Qutbuddin, The University of Chicago

همچنین به عنوان مدیر برنامه بورسیه جشن قطبی،^۱ بمبئی و سلسه کنفرانس‌های
بین‌الادیانی آن و تقریب^۲ فعالیت دارد.

• زایینه اشمیتکه از مؤسسه مطالعات پیشرفت پرینستون^۳

زایینه اشمیتکه، محقق تاریخ تفکر اسلامی است که تحقیقات پیشرو او دیدگاه‌های رادر مورد روابط متقابل و پیوند بین رشته‌های مختلف پژوهش‌های فکری در طول زمان، مکان، مذهب و مکاتب فلسفی شکل داده است. اون نقش محوری در کاوش نوشه‌های کلامی و فلسفی ویرایش نشده و ناشناخته داشته است. اشمیتکه مطالعات دقیقی را برای ویرایش و تحلیل انتقادی نسخه‌های خطی به زبان‌های عربی، یهودی- عربی و فارسی انجام داده و آثارش از کشورهای عرب‌زبان تا اسرائیل، ایران، روسیه و

ترکیه را دربرمی‌گیرد. اشمیتکه در حال حاضر بروی تاریخ اندیشه اسلامی در دوره پساکلاسیک (قرن سیزدهم تا نوزدهم) با تمرکز بر بازسازی میراث متنی و واردات فکری جهان فکری اسلام از ایران و آسیای مرکزی گرفته تا ترکیه و یمن کار می‌کند. او همچنین در گیر مطالعه جامعی درباره دریافت مسلمانان از کتاب مقدس است؛ موضوعی که در سال‌های گذشته به طور گسترده درباره آن آثاری را نوشته است.

1. <https://qjsp.org/>

2. <http://taqreeb.org/>

3. Sabine Schmidtke, Institute for Advanced Study, Princeton

